Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
της 18ης Σεπτεμβρίου 2019[1]

Υπόθεση C-176/18

Club de Variedades Vegetales Protegidas
κατά
Adolfo Juan Martínez Sanchís

[αίτηση του Tribunal Supremo
(Ανωτάτου Δικαστηρίου, Ισπανία)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Κοινοτικό δικαίωμα επί φυτικής ποικιλίας – Κανονισμός (ΕΚ) 2100/94 – Άρθρο 13, παράγραφοι 2 και 3 – Αποτελέσματα της προστασίας – Σύστημα διαδοχικής προστασίας – Καλλιέργεια συστατικών ποικιλίας και συγκομιδή των καρπών τους – Διάκριση μεταξύ των πράξεων που τελούνται επί των συστατικών ποικιλίας και των πράξεων που τελούνται επί του συγκομισθέντος υλικού – Έννοια της "χρησιμοποιήσεως συστατικών ποικιλίας άνευ αδείας" – Άρθρο 95 – Προσωρινή προστασία»

I. Εισαγωγή

1. Με την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο, Ισπανία) ζητεί από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει το άρθρο 13, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού (ΕΚ) 2100/94 για τα κοινοτικά δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών[2].

2. Η αίτηση αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Club de Variedades Vegetales Protegidas (στο εξής: CVVP), οντότητας που ενεργεί για την προάσπιση των δικαιωμάτων του κατόχου κοινοτικών δικαιωμάτων επί φυτικής ποικιλίας μανταρινιάς, και του ιδιοκτήτη γεωργικής εκμεταλλεύσεως. Η CVVP προσάπτει στον ιδιοκτήτη γεωργικής εκμεταλλεύσεως ότι καλλιέργησε τα δένδρα της εν λόγω προστατευόμενης ποικιλίας, καθώς και ότι προέβη στη συγκομιδή και εμπορία των καρπών, χωρίς να λάβει από τον κάτοχο [του δικαιώματος] τη σχετική άδεια και χωρίς να καταβάλει σ' αυτόν εύλογη αποζημίωση.

3. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να λάβει απάντηση επί του ερωτήματος αν, σε περίπτωση που καλλιεργητής αποκτήσει από φυτώριο τα δενδρύλλια προστατευόμενης ποικιλίας κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της δημοσιεύσεως της αιτήσεως και της χορηγήσεως δικαιωμάτων, η καλλιέργεια των εν λόγω δενδρυλλίων καθώς και η μετέπειτα συγκομιδή και πώληση των καρπών τους απαιτούν, αφενός, την καταβολή εύλογης αποζημιώσεως στον δημιουργό, στο μέτρο που οι πράξεις αυτές τελούνται κατά την περίοδο αυτή, και, αφετέρου, την άδειά του στον βαθμό που συνεχίζονται μετά τη χορήγηση δικαιωμάτων.

1 Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 Κανονισμός του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1994, για τα κοινοτικά δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών (ΕΕ 1994, L 227, σ. 1).

II. Το νομικό πλαίσιο

A. Ο κανονισμός 2100/94

4. Το άρθρο 5, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 2100/94, ορίζει τα εξής:

«2. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ως "ποικιλία" νοείται ομάδα φυτών εντός μιας βοτανικής ταξινομικής μονάδας της κατώτερης γνωστής κατηγορίας, η οποία ομάδα, ασχέτως του εάν πληρούνται εξ ολοκλήρου οι όροι για την παροχή δικαιώματος επί φυτικής ποικιλίας, μπορεί:

– να οριστεί από την εκδήλωση των χαρακτηριστικών που προκύπτει από ένα συγκεκριμένο γονότυπο ή συνδυασμό γονοτύπων,

– να τη διακρίνει από κάθε άλλη ομάδα φυτών η εκδήλωση ενός τουλάχιστον από τα εν λόγω χαρακτηριστικά,

και

– να θεωρείται ως μονάδα σε σχέση με την καταλληλότητά της να αναπαράγεται χωρίς μεταβολές.

3. Η ομάδα φυτών αποτελείται από ολόκληρα φυτά ή από μέρη φυτών, εφόσον τα μέρη αυτά είναι ικανά να παράγουν ολόκληρα φυτά. Τα φυτά, καθώς και τα μέρη αυτών, καλούνται εφεξής "συστατικά ποικιλίας".»

5. Κατά το άρθρο 13, παράγραφοι 1 έως 3, του κανονισμού αυτού:

«1. Σύμφωνα με το κοινοτικό δικαίωμα επί φυτικής ποικιλίας, ο κάτοχος ή οι κάτοχοι κοινοτικού δικαιώματος επί φυτικής ποικιλίας, καλούμενος εφεξής "κάτοχος", δικαιούται να προβαίνει στις ενέργειες που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 15 και 16, για τις ακόλουθες πράξεις όσον αφορά τα συστατικά ποικιλίας, ή τα συγκομισθέντα υλικά της προστατευόμενης ποικιλίας, καλούμενα και τα δύο εφεξής "υλικό", απαιτείται η άδεια του κατόχου:

α) παραγωγή ή αναπαραγωγή (πολλαπλασιασμός)·

β) επεξεργασία με σκοπό την αναπαραγωγή·

γ) προσφορά προς πώληση·

δ) πώληση ή άλλου είδους διάθεση στην αγορά·

ε) εξαγωγή από την Κοινότητα·

στ) εισαγωγή στην Κοινότητα·

ζ) αποθήκευση για οποιονδήποτε από τους προαναφερόμενους στα στοιχεία α) έως στ) λόγους.

Ο κάτοχος μπορεί να χορηγεί την άδεια αυτή υπό όρους και περιορισμούς.

3. Η παράγραφος 2 εφαρμόζεται για συγκομισθέν υλικό μόνον εάν το εν λόγω υλικό αποκτήθηκε διά χρησιμοποιήσεως συστατικών της προστατευόμενης ποικιλίας άνευ σχετικής αδείας και εκτός εάν ο κάτοχος είχε εύλογες δυνατότητες να ασκήσει το δικαίωμά του επί των συστατικών αυτών ποικιλίας.»

6. Το άρθρο 94 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Παραβίαση», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Κάθε πρόσωπο το οποίο:

α) επιχειρεί πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 13 παράγραφος 2, όσον αφορά μία ποικιλία για την οποία έχει παραχωρηθεί κοινοτικό δικαίωμα επί φυτικής ποικιλίας, χωρίς να είναι εξουσιοδοτημένος προς τούτο

[…]

μπορεί να υποχρεωθεί από τον κάτοχο σε παύση της παραβίασης ή σε καταβολή εύλογης αποζημίωσης ή και στα δύο.»

7. Το άρθρο 95 του ίδιου κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Πράξεις προ της παραχώρησης του κοινοτικού δικαιώματος επί φυτικών ποικιλιών», προβλέπει ότι «[ο] κάτοχος μπορεί να απαιτήσει εύλογη αποζημίωση από κάθε πρόσωπο το οποίο, στο χρονικό διάστημα μεταξύ της δημοσίευσης της αιτήσεως για την παραχώρηση του κοινοτικού δικαιώματος επί φυτικής ποικιλίας και της παραχώρησής του, είχε τελέσει πράξη που θα ήταν απαγορευμένη ύστερα από αυτό το χρονικό διάστημα λόγω του εν λόγω κοινοτικού δικαιώματος».

Β. Η Σύμβαση UPOV

8. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος στη διεθνή σύμβαση για την προστασία των νέων ποικιλιών φυτών[3], της οποίας το άρθρο 13, που φέρει τον τίτλο «Προσωρινή προστασία», έχει ως εξής:

«Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει μέτρα σχεδιασμένα με τρόπο ώστε να διαφυλάσσουν τα συμφέροντα του δημιουργού στη διάρκεια της περιόδου μεταξύ της υποβολής ή της δημοσίευσης της αίτησης για χορήγηση δικαιώματος δημιουργού και της χορήγησης του εν λόγω δικαιώματος. Τα μέτρα αυτά έχουν ως αποτέλεσμα ότι ο κάτοχος του δικαιώματος δημιουργού έχει τουλάχιστον δικαίωμα για εύλογη αμοιβή από οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο, στη διάρκεια της προαναφερόμενης περιόδου, έχει προβεί σε ενέργειες για τις οποίες, μετά τη χορήγηση του δικαιώματος, απαιτείται άδεια του δημιουργού σύμφωνα με το άρθρο 14. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ορίσει ότι τα παραπάνω μέτρα ισχύουν μόνο σε σχέση με άτομα στα οποία ο δημιουργός έχει κοινοποιήσει την υποβολή της αίτησης.»

9. Το άρθρο 14 της Συμβάσεως UPOV έχει ως εξής:

«1) [*Πράξεις αναφορικά με το υλικό πολλαπλασιασμού*] *α)* Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 15 και 16, για τις ακόλουθες πράξεις όσον αφορά το υλικό πολλαπλασιασμού της προστατευόμενης ποικιλίας, απαιτείται άδεια του δημιουργού:

i) παραγωγή ή αναπαραγωγή (πολλαπλασιασμός),

ii) επεξεργασία με σκοπό την αναπαραγωγή,

iii) προσφορά προς πώληση,

3 Υπογράφτηκε στις 2 Δεκεμβρίου 1961 υπό την αιγίδα της Διεθνούς Ενώσεως για την Προστασία των Νέων Ποικιλιών Φυτών (UPOV) και αναθεωρήθηκε στη Γενεύη στις 10 Νοεμβρίου 1972, στις 23 Οκτωβρίου 1978, καθώς και στις 19 Μαρτίου 1991 (στο εξής: Σύμβαση UPOV). Η Ένωση προσχώρησε στη σύμβαση αυτή με την απόφαση 2005/523/ΕΚ του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2005, για την έγκριση της προσχώρησης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στη [Σύμβαση UPOV] (ΕΕ 2005, L 192, σ. 63).

iv) πώληση ή άλλου είδους διάθεση στην αγορά,

v) εξαγωγή,

vi) εισαγωγή,

vii) αποθήκευση για οποιοδήποτε από τους προαναφερόμενους στα σημεία i) έως vi) λόγους.

β) Ο δημιουργός μπορεί να χορηγεί την άδεια αυτή υπό όρους και περιορισμούς.

2) [*Πράξεις σχετικά με το συγκομισθέν υλικό*] Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 15 και 16, για τις πράξεις που αναφέρονται στα σημεία i) έως vii) της παραγράφου 1 στοιχείο α) σχετικά με το συγκομισθέν υλικό, συμπεριλαμβανομένων ολόκληρων φυτών και μερών φυτών, που λαμβάνεται μέσω της χρησιμοποίησης υλικού πολλαπλασιασμού της προστατευόμενης ποικιλίας χωρίς σχετική άδεια, απαιτείται άδεια από το δημιουργό, εκτός αν ο δημιουργός είχε εύλογες δυνατότητες να ασκήσει το δικαίωμά του επί του ως άνω υλικού πολλαπλασιασμού.»

III. Η διαφορά της κύριας δίκης, τα προδικαστικά ερωτήματα και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

10. Στις 22 Αυγούστου 1995, η Nadorcott Protection S.A.R.L. υπέβαλε ενώπιον του Κοινοτικού Γραφείου Φυτικών Ποικιλιών (ΚΓΦΠ) αίτηση για τη χορήγηση δικαιωμάτων επί ποικιλίας μανταρινιάς με την ονομασία Nadorcott. Η αίτηση δημοσιεύθηκε στο *Επίσημο Δελτίο του Κοινοτικού Γραφείου Φυτικών Ποικιλιών* της 22ας Φεβρουαρίου 1996.

11. Με απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2004, που δημοσιεύθηκε στο *Επίσημο Δελτίο του Κοινοτικού Γραφείου Φυτικών Ποικιλιών* της 15ης Δεκεμβρίου 2004, το ΚΓΦΠ παραχώρησε το αιτηθέν δικαίωμα.

12. Η Federación de Cooperativas Agrícolas Valencianas (ένωση γεωργικών συνεταιρισμών της Βαλένθια, Ισπανία) άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του τμήματος προσφυγών του ΚΓΦΠ. Η προσφυγή αυτή είχε ανασταλτικό αποτέλεσμα ως προς τη χορήγηση δικαιωμάτων, αποτέλεσμα το οποίο διατηρήθηκε μέχρι την απόρριψή της με απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2005, η οποία δημοσιεύθηκε στο *Επίσημο Δελτίο του Κοινοτικού Γραφείου Φυτικών Ποικιλιών* της 15ης Φεβρουαρίου 2006.

13. Κατά της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών του ΚΓΦΠ ασκήθηκε προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εν λόγω προσφυγή δεν είχε ανασταλτικό αποτέλεσμα ως προς την χορήγηση δικαιωμάτων και απορρίφθηκε [4].

14. Η Nadorcott Protection χορήγησε στην Carpa Dorada, S.A. άδεια αποκλειστικής εκμεταλλεύσεως των δικαιωμάτων επί της φυτικής ποικιλίας Nadorcott. Η Carpa Dorada, S.A. εξουσιοδότησε την ενάγουσα της κύριας δίκης, CVVP, να ασκήσει αγωγές λόγω προσβολής δικαιωμάτων κατά του εναγόμενου της κύριας δίκης, Adolfo Juan Martínez Sanchís.

15. Ο Martínez Sanchís είναι κύριος δύο αγροτεμαχίων στα οποία φύτεψε, την άνοιξη του 2005, 506 δένδρα της φυτικής ποικιλίας Nadorcott και, την άνοιξη του 2006, 998 δένδρα της ποικιλίας αυτής, αντιστοίχως. Ο Martínez Sanchís αγόρασε τα δενδρύλλια αυτά από φυτώριο, ήτοι από κατάστημα λιανικής πωλήσεως, κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της δημοσιεύσεως της αιτήσεως για τη χορήγηση δικαιωμάτων επί της ποικιλίας αυτής και της χορηγήσεως δικαιωμάτων στις 15 Φεβρουαρίου 2006. Έκτοτε, στα αγροτεμάχια αυτά έγιναν, συνολικά, 100 αντικαταστάσεις.

4 Απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 2008, Federación de Cooperativas Agrarias de la Comunidad Valenciana κατά ΚΓΦΠ - Nador Cott Protection (Nadorcott) (T-95/06, EU:T:2008:25).

16. Η CVVP στράφηκε δικαστικώς κατά του Martínez Sanchís για τον λόγο ότι προσέβαλε τα δικαιώματα του κατόχου του κοινοτικού δικαιώματος επί της φυτικής ποικιλίας Nadorcott και του κατόχου της άδειας εκμεταλλεύσεως, καθόσον προέβη σε φύτευση, εμβολιασμό και εμπορική εκμετάλλευση δένδρων της εν λόγω ποικιλίας. Ειδικότερα, η CVVP άσκησε, αφενός, αγωγή στηριζόμενη στην προσωρινή προστασία κατά των φερόμενων πράξεων προσβολής προ της ημερομηνίας χορηγήσεως δικαιωμάτων επί της εν λόγω ποικιλίας και, αφετέρου, αγωγή λόγω προσβολής των δικαιωμάτων κατά των μεταγενέστερων της ημερομηνίας αυτής πράξεων. Πέραν της διαπιστώσεως της προσβολής, η CVVP ζήτησε την παύση όλων των προαναφερόμενων πράξεων, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας των καρπών των δένδρων της προστατευόμενης ποικιλίας. Επιπλέον, η CVVP ζήτησε αποζημίωση για τις ζημίες που ισχυρίζεται ότι υπέστη από πράξεις τόσο προγενέστερες όσο και μεταγενέστερες της 15ης Φεβρουαρίου 2006, καθώς και τη δημοσίευση της αποφάσεως που επρόκειτο να εκδοθεί.

17. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο απέρριψε την αγωγή με το σκεπτικό ότι οι αξιώσεις είχαν παραγραφεί σύμφωνα με το άρθρο 96 του κανονισμού 2100/94[5]. Επιπλέον, το εν λόγω δικαστήριο έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 13, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, καθώς ο κάτοχος του δικαιώματος [επί της προστατευόμενης ποικιλίας] δεν μπορούσε να αντιταχθεί στην τέλεση πράξεων που αφορούσαν το συγκομισθέν υλικό της προστατευόμενης ποικιλίας. Ειδικότερα, κατά το ως άνω δικαστήριο, ο κάτοχος [του δικαιώματος] δεν απέδειξε ότι η αναπαραγωγή των δενδρυλλίων μανταρινιάς σε φυτώριο έλαβε χώρα χωρίς τη σχετική άδειά του ούτε ότι δεν είχε εύλογες δυνατότητες να ασκήσει τα δικαιώματά του κατά το στάδιο της αναπαραγωγής των εν λόγω συστατικών ποικιλίας.

18. Το Audiencia (περιφερειακό δικαστήριο, Ισπανία), επιληφθέν εφέσεως κατά της αποφάσεως αυτής, αφού έκρινε ότι οι αξιώσεις δεν είχαν παραγραφεί, απέρριψε την έφεση επί της ουσίας με το σκεπτικό ότι ο Martínez Sanchís αγόρασε τα επίμαχα δενδρύλλια από κατάστημα λιανικής πωλήσεως, πριν από τη χορήγηση δικαιωμάτων επί της φυτικής ποικιλίας, φαινομενικώς, υπό τη μορφή νόμιμης κτήσεως. Υπό τις συνθήκες αυτές, κατά το εν λόγω δικαστήριο, ο Martínez Sanchís προστατεύεται από το άρθρο 85 του ισπανικού Εμπορικού Κώδικα.

19. Η CVVP άσκησε αίτηση αναιρέσεως κατά της εφετειακής αποφάσεως ενώπιον του Tribunal Supremo (Ανωτάτου Δικαστηρίου). Το δικαστήριο αυτό, με απόφαση της 6ης Μαρτίου 2018, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 7 Μαρτίου 2018, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Σε περίπτωση κατά την οποία καλλιεργητής έχει αγοράσει από φυτώριο (κατάστημα τρίτου) δενδρύλλια φυτικής ποικιλίας και τα έχει φυτέψει προτού η χορήγηση δικαιωμάτων επί της ποικιλίας αυτής αρχίσει να αναπτύσσει αποτελέσματα, πρέπει η μεταγενέστερη δραστηριότητα του καλλιεργητή, η οποία συνίσταται στη συλλογή των διαδοχικών συγκομιδών των δένδρων, να πληροί τις απαιτήσεις της παραγράφου 3 του ιδίου άρθρου, με το σκεπτικό ότι πρόκειται για "συγκομισθέν υλικό", προκειμένου να εμπίπτει στο ius prohibendi του άρθρου 13, παράγραφος 2, του κανονισμού [2100/94]; Ή πρέπει να γίνει δεκτό ότι η δραστηριότητα αυτή συγκομιδής συνιστά πράξη παραγωγής ή αναπαραγωγής της ποικιλίας, εκ της οποίας προκύπτει το "συγκομισθέν υλικό", για την απαγόρευση της οποίας από τον δικαιούχο της ποικιλίας δεν απαιτείται η πλήρωση των προϋποθέσεων της παραγράφου 3 [του εν λόγω άρθρου];

2) Συνάδει προς το άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού [2100/94] ερμηνεία κατά την οποία το σύστημα διαδοχικής προστασίας έχει εφαρμογή σε οποιαδήποτε από τις περιγραφόμενες στην παράγραφο 2 [του άρθρου 13 του κανονισμού αυτού] συμπεριφορές που αφορούν το

5 Κατά τη διάταξη αυτή, «[ο]ι αξιώσεις δυνάμει των άρθρων 94 και 95 παραγράφονται μετά την πάροδο τριών ετών από το χρονικό σημείο κατά το οποίο παραχωρήθηκε τελικά το κοινοτικό δικαίωμα επί φυτικής ποικιλίας και ο κάτοχος έλαβε γνώση της πράξης και της ταυτότητας του παραβάτη ή, αν δεν λάβει σχετική γνώση, μετά την πάροδο τριάντα ετών από της τελέσεως της εκάστοτε πράξεως».

"συγκομισθέν υλικό", περιλαμβανομένης της ίδιας της συγκομιδής, ή μόνο σε αυτές που έπονται της παραγωγής του συγκομισθέντος αυτού υλικού, όπως θα μπορούσαν να είναι η αποθήκευση και η εμπορία του;

3) Κατά την εφαρμογή του προβλεπόμενου από το άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού [2100/94] συστήματος επεκτάσεως της διαδοχικής προστασίας επί του "συγκομισθέντος υλικού", είναι αναγκαίο, προκειμένου να πληρούται η πρώτη προϋπόθεση, η αγορά των δενδρυλλίων να είχε πραγματοποιηθεί μετά τη χορήγηση στον δικαιούχο κοινοτικών δικαιωμάτων επί της φυτικής ποικιλίας ή θα αρκούσε το γεγονός ότι ο δικαιούχος ετύγχανε κατά τον χρόνο εκείνο προσωρινής προστασίας, δεδομένου ότι η αγορά είχε πραγματοποιηθεί κατά την περίοδο μεταξύ της δημοσιεύσεως της αιτήσεως και της ενάρξεως ισχύος των δικαιωμάτων επί της φυτικής ποικιλίας;»

20. Η CVVP, ο Martínez Sanchís, η Ελληνική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου. Η CVVP, η Ελληνική Κυβέρνηση και η Επιτροπή διατύπωσαν προφορικές παρατηρήσεις κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 16ης Μαΐου 2019. Στις 15 Μαΐου 2019, ο Martínez Sanchís απάντησε εγγράφως στις ερωτήσεις του Δικαστηρίου ενόψει της επ' ακροατηρίου συζητήσεως.

IV. Ανάλυση

Α. Επί του πρώτου και του δεύτερου ερωτήματος

21. Τα δύο πρώτα προδικαστικά ερωτήματα, τα οποία θα εξετάσω από κοινού, αφορούν την οριοθέτηση των αντίστοιχων πεδίων εφαρμογής των παραγράφων 2 και 3, του άρθρου 13, του κανονισμού 2100/94.

22. Οι διατάξεις αυτές ορίζουν τα αποτελέσματα των δικαιωμάτων επί φυτικής ποικιλίας θεσπίζοντας σύστημα «διαδοχικής προστασίας», το οποίο αποτελείται από καθεστώς «πρωτογενούς προστασίας» που αφορά τα συστατικά ποικιλίας, και καθεστώς «δευτερογενούς προστασίας» που αφορά το προϊόν της συγκομιδής[6].

23. Κατά το σύστημα αυτό, όλες οι πράξεις που μνημονεύονται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94 απαιτούν, αφενός, την άδεια του κατόχου του δικαιώματος όταν έχουν ως αντικείμενο αυτά καθαυτά τα *συστατικά ποικιλίας*[7]. Η έννοια του «συστατικού ποικιλίας» σημαίνει, κατά το άρθρο 5, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, τα «ολόκληρα φυτά» καθώς και τα «μέρη φυτών, εφόσον τα μέρη αυτά είναι ικανά να παράγουν ολόκληρα φυτά».

6 Βλ. απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 2011, Greenstar-Kanzi Europe (C-140/10, EU:C:2011:677, σκέψη 26). Επιπροσθέτως, το άρθρο 13, παράγραφος 4, του κανονισμού 2100/94 προβλέπει ένα καθεστώς που μπορεί να χαρακτηρισθεί ως «τριτογενής προστασία» το οποίο αφορά τα προϊόντα που λαμβάνονται απευθείας από υλικό αναπαραγωγής ή συγκομιδής της προστατευόμενης ποικιλίας. Το καθεστώς αυτό δεν έχει σχέση με την υπό κρίση υπόθεση.

7 Η έννοια του «κατόχου» κοινοτικού δικαιώματος επί φυτικής ποικιλίας, που χρησιμοποιείται στο άρθρο 13, παράγραφοι 1 έως 4, του κανονισμού 2100/94, διαφέρει από την έννοια του «δημιουργού», η οποία ορίζεται στο άρθρο 11 του κανονισμού αυτού ως το «πρόσωπο που δημιούργησε ή ανακάλυψε και ανέπτυξε την ποικιλία ή ο διάδοχός του». Μόνον το πρόσωπο που ανακάλυψε και ανέπτυξε την ποικιλία ανταποκρίνεται στον ορισμό του «δημιουργού» πριν από τη χορήγηση δικαιωμάτων, μετά την οποία καθίσταται «κάτοχος» του δικαιώματος.

24. Αφετέρου, το άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94 ορίζει ότι, όταν οι πράξεις που απαριθμούνται στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού αφορούν το *συγκομισθέν υλικό*, απαιτείται άδεια του κατόχου μόνον εφόσον πληρούνται δύο προϋποθέσεις. Πρώτον, το προϊόν της συγκομιδής πρέπει να έχει αποκτηθεί διά χρησιμοποιήσεως συστατικών ποικιλίας άνευ σχετικής αδείας[8]. Δεύτερον, ο δημιουργός πρέπει να έχει στερηθεί της εύλογης δυνατότητας να ασκήσει το δικαίωμα του επί των εν λόγω συστατικών ποικιλίας.

25. Τα ως άνω περιγραφόμενα καθεστώτα πρωτογενούς και δευτερογενούς προστασίας αντιστοιχούν στα συστήματα προστασίας του «υλικού πολλαπλασιασμού» και του «συγκομισθέντος υλικού» που προβλέπει το άρθρο 14, παράγραφοι 1 και 2, της Συμβάσεως UPOV, τη διατύπωση του οποίου ακολουθεί σε μεγάλο βαθμό ο κανονισμός 2100/94. Όπως προκύπτει από τις προπαρασκευαστικές εργασίες για την έκδοση του εν λόγω κανονισμού και το κείμενο αυτού, το καθεστώς που θεσπίζει στηρίζεται σε αυτό που προβλέπει η Σύμβαση UPOV[9]. Επομένως, τα ερμηνευτικά στοιχεία σχετικά με τη σύμβαση αυτή είναι κρίσιμα και για την ερμηνεία του εν λόγω κανονισμού.

26. Τούτου λεχθέντος, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, με το πρώτο και το δεύτερο ερώτημά του, αν οι ενέργειες που συνίστανται στην *καλλιέργεια* των δένδρων προστατευόμενης ποικιλίας και στη *συγκομιδή των καρπών* τους εμπίπτουν στο καθεστώς πρωτογενούς προστασίας που θεσπίζει το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94[10], οπότε απαιτείται σχετική άδεια του κατόχου του δικαιώματος ανεξαρτήτως της τηρήσεως των προϋποθέσεων της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού[11].

27. Επιπλέον, το διακύβευμα των ερωτημάτων αυτών για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης είναι το να διευκρινισθεί αν οι πράξεις *εμπορίας των καρπών* που συλλέγονται κατ' αυτόν τον τρόπο καλύπτονται από το καθεστώς δευτερεύουσας προστασίας που θεσπίζει το άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94, μολονότι η πώληση των δενδρυλλίων στον Martínez Sanchís έλαβε χώρα πριν από τη χορήγηση δικαιωμάτων. Το τελευταίο αυτό ζήτημα συνδέεται με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα και, για τον λόγο αυτόν, θα το εξετάσω στο δεύτερο μέρος της αναλύσεώς μου[12].

28. Κατά τη CVVP, η καλλιέργεια συστατικών προστατευόμενης ποικιλίας και η συγκομιδή των καρπών τους συνιστούν πράξεις «παραγωγής» των εν λόγω συστατικών που καλύπτονται από την πρωτογενή προστασία που προβλέπει το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 2100/94. Αντιθέτως, ο Martínez Sanchís, η Ελληνική Κυβέρνηση και η Επιτροπή ισχυρίζονται ότι η καλλιέργεια και η συγκομιδή των καρπών συστατικών προστατευόμενης ποικιλίας δεν εξομοιώνονται με πράξεις που τελούνται επί των συστατικών αυτών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος πρωτογενούς προστασίας που θεσπίζει το άρθρο 13, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού.

29. Συντάσσομαι με την τελευταία άποψη.

8 Όπως υποστήριξαν η CVVP και η Επιτροπή, η πρώτη προϋπόθεση του άρθρου 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94 μπορεί να εκληφθεί ως ειδική έκφραση του γενικού κανόνα της αναλώσεως [του δικαιώματος] που διατυπώνεται στο άρθρο 16. Κατά τη διάταξη αυτή, «[τ]ο κοινοτικό δικαίωμα επί φυτικής ποικιλίας δεν περιλαμβάνει ενέργειες που αφορούν οιοδήποτε υλικό της προστατευόμενης ποικιλίας [...] το οποίο διατέθηκε από τον κάτοχο ή με συγκατάθεσή του, σε τρίτους, σε οποιοδήποτε μέρος της Κοινότητας ή όποιο άλλο υλικό προερχόμενο από το προαναφερόμενο υλικό», εκτός αν οι ενέργειες αυτές συνεπάγονται είτε περαιτέρω αναπαραγωγή (μη προβλεπόμενη κατά τη διάθεση) των οικείων συστατικών ποικιλίας, είτε εξαγωγή σε τρίτη χώρα που δεν τα προστατεύει, για σκοπούς άλλους από την κατανάλωση.

9 Βλ. πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου περί της κοινοτικής προστασίας των ποικιλιών, της 30ής Αυγούστου 1990, COM(90) 347 τελικό, σ. 2. Βλ., επίσης, εικοστή ένατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2100/94.

10 Η έννοια της «καλλιέργειας» χρησιμοποιείται, στο πλαίσιο αυτό, για να περιγράψει τη φύτευση συστατικού ποικιλίας καθώς και όλες τις πράξεις για τη συντήρηση του εν λόγω συστατικού, με τις οποίες επιδιώκεται η μεγιστοποίηση της παραγωγής ανθέων ή καρπών.

11 Υπό την προϋπόθεση, βεβαίως, ότι το δικαίωμα αυτό δεν έχει αναλωθεί βάσει του άρθρου 16 του κανονισμού 2100/94. Εν προκειμένω, η CVVP υποστηρίζει, χωρίς να αντιλέγουν επί του σημείου αυτού οι άλλοι ενδιαφερόμενοι, ότι το δικαίωμα του κατόχου δεν έχει αναλωθεί, εφόσον αυτός δεν συναίνεσε στον πολλαπλασιασμό από το φυτώριο των δενδρυλλίων μανταρινιάς της ποικιλίας Nadorcott.

12 Βλ. σημεία 42 και 43 των παρουσών προτάσεων.

30. Επ' αυτού, η *διατύπωση* του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 2100/94, καθόσον αναφέρεται στις πράξεις παραγωγής ή αναπαραγωγής όσον αφορά τα συστατικά ποικιλίας –σε αντίθεση με το συγκομισθέν υλικό που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού– περιγράφει, κατά τη συνήθη χρήση των όρων αυτών, τις πράξεις με τις οποίες παράγονται όχι καρποί αλλά νέα συστατικά ποικιλίας.

31. Υπό το πρίσμα αυτό, δεν μπορεί να γίνει δεκτή η προβληθείσα από τη CVVP επιχειρηματολογία σύμφωνα με την οποία η έννοια της «παραγωγής» περιλαμβάνει κατ' ανάγκην τις πράξεις καλλιέργειας και συγκομιδής των καρπών, διαφορετικά η έννοια αυτή θα στερείτο περιεχομένου αυτοτελούς και διακριτού από αυτό της έννοιας της «αναπαραγωγής» που χρησιμοποιείται στην ίδια διάταξη. Κατά την άποψή μου, η χρησιμοποίηση αυτών των δύο όρων στην ίδια διάταξη έχει απλώς σκοπό να αποδείξει ότι οι πράξεις που διαλαμβάνονται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 2100/94 περιλαμβάνουν τόσο τον πολλαπλασιασμό των συστατικών ποικιλίας με φυτικά μέσα (μεταξύ άλλων, με εμβολιασμό [13]) όσο και τον πολλαπλασιασμό τους μέσω της δημιουργίας νέου γενετικού υλικού [14].

32. Εξάλλου, από το *ιστορικό της θεσπίσεως* της Συμβάσεως UPOV, στην αναθεωρημένη μορφή της του 1991, προκύπτει η βούληση των συντακτών της να μη συμπεριλάβουν τη χρησιμοποίηση του υλικού πολλαπλασιασμού με σκοπό την παραγωγή συγκομιδής μεταξύ των πράξεων, η τέλεση των οποίων προϋποθέτει τη σχετική άδεια του δημιουργού. Ωστόσο, αυτή η συμπερίληψη αποτέλεσε αντικείμενο ειδικής μνείας υπό την έννοια αυτή στο άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', της εν λόγω συμβάσεως, όπως αρχικώς πρότεινε η UPOV [15] –μνεία η οποία θα ήταν, κατά τα λοιπά, άσκοπη αν η έννοια της «παραγωγής», η οποία επίσης περιλαμβάνεται σ' αυτήν, περιελάμβανε ήδη μια τέτοια χρησιμοποίηση [16].

33. Επ' αυτού, το γεγονός ότι υπεβλήθησαν πολλές τροπολογίες προκειμένου να συμπεριληφθεί η χρησιμοποίηση του υλικού πολλαπλασιασμού με σκοπό την παραγωγή κομμένων ανθέων ή καρπών στις πράξεις που μνημονεύονται στο άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', της Συμβάσεως UPOV, κατά τη διάρκεια της διπλωματικής διασκέψεως για τη θέσπισή της, οδήγησε στη σύσταση ομάδας εργασίας που εξουσιοδοτήθηκε να εξετάσει το ζήτημα αυτό [17]. Όπως τόνισε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η ομάδα εργασίας και, στη συνέχεια, οι συντάκτες της Συμβάσεως UPOV απέρριψαν τις προτάσεις αυτές.

13 Επομένως, στην περίπτωση κατά την οποία ο Martínez Sanchís πολλαπλασίασε τα δένδρα της ποικιλίας Nadorcott μέσω εμβολιασμού –όπως υποστήριξε η CVVP με την αγωγή της, σύμφωνα με την απόφαση περί παραπομπής, και υπό την επιφύλαξη της εξακριβώσεως από το αιτούν δικαστήριο– η CVVP μπορεί να επικαλεστεί υπέρ της την πρωτογενή προστασία που προβλέπει το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 2100/94. Επί του ζητήματος αυτού, σημειώνω ότι η CVVP δεν πρόβαλε παρόμοιο ισχυρισμό στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου και ότι ο Martínez Sanchís αμφισβητεί ότι προέβη σε οποιονδήποτε πολλαπλασιασμό των εν λόγω συστατικών ποικιλίας.

14 Πρβλ., Würtenberger, G., van der Kooij, P., Kiewiet, B. και Ekvad, M., *European Union Plant Variety Protection*, 2η έκδ., Oxford University Press, Oxford 2015, σ. 128.

15 Βλ. άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο a, σημείο viii, της βασικής προτάσεως που συνέταξε η UPOV [πρακτικά της διπλωματικής διασκέψεως για την αναθεώρηση της διεθνούς συμβάσεως για την προστασία των νέων ποικιλιών φυτών, Γενεύη, 1991 (στο εξής: πρακτικά της διπλωματικής διασκέψεως του 1991), βασικά έγγραφα, σ. 28 καθώς και αναλυτικές εκθέσεις, σημεία 859 έως 876].

16 Βλ., επ 'αυτού ειδικότερα, πρακτικά της διπλωματικής διασκέψεως του 1991, αναλυτικές εκθέσεις, σημεία 1024 και 1534.2.

17 Πρακτικά της διπλωματικής διασκέψεως του 1991, αναλυτικές εκθέσεις, σημεία 1005 έως 1030.

34. Ως αντάλλαγμα, αποφασίστηκε να αναγνωριστεί, με το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο β', της Συμβάσεως UPOV (το περιεχόμενο του οποίου επαναλαμβάνεται στην τελευταία περίοδο του άρθρου 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94), στον δημιουργό η ευχέρεια να εξαρτά τη χορήγηση άδειας για πράξεις για τις οποίες απαιτείται η συγκατάθεσή του από συμβατικούς όρους και περιορισμούς [18]. Αυτοί [οι όροι και οι περιορισμοί] μπορούν να αφορούν, μεταξύ άλλων, τις λεπτομέρειες καλλιέργειας και συγκομιδής των καρπών συστατικών ποικιλίας, ο πολλαπλασιασμός των οποίων αποτελεί το αντικείμενο της σχετικής άδειας εκ μέρους του δημιουργού [19].

35. Επομένως, το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', της Συμβάσεως UPOV και το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94 δεν παρέχουν στον κάτοχο του δικαιώματος [επί φυτικής ποικιλίας] το δικαίωμα να απαγορεύει, αυτήν καθαυτήν, την εκμετάλλευση συστατικών ποικιλίας για την παραγωγή συγκομιδής. Όπως διαπίστωσε η διεθνής κοινότητα δημιουργών διακοσμητικών και οπωροφόρων φυτών αγενούς πολλαπλασιασμού (CIOPORA) «με λύπη και πικρία», αντιδρώντας στην κατ' αυτόν τον τρόπο εκδοθείσα απόφαση κατά τη διπλωματική διάσκεψη, η Σύμβαση UPOV, με το άρθρο 14, παράγραφος 2 (στο οποίο, υπενθυμίζω, αντιστοιχεί το άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94), «δεν παρέχει στον δημιουργό παρά μόνον έμμεσο μέσο –μέσω του κομμένου άνθους ή του καρπού– για τον εκ των υστέρων έλεγχο του υλικού πολλαπλασιασμού που θα διέφευγε από τον έλεγχό του βάσει του άρθρου [14, παράγραφος 1, στοιχείο α', της συμβάσεως αυτής]» [20].

36. Εν όψει των προεκτεθέντων, φρονώ ότι οι πράξεις καλλιέργειας συστατικών προστατευόμενης ποικιλίας και συγκομιδής των καρπών τους δεν εμπίπτουν στις πράξεις που αφορούν τα συστατικά ποικιλίας που μνημονεύονται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94. Επομένως, ο κάτοχος [δικαιώματος] δεν δικαιούται να επικαλεσθεί έναντι του καλλιεργητή που έχει τελέσει τέτοιες πράξεις την πρωτογενή προστασία που θεσπίζει η διάταξη αυτή. Ωστόσο, ο κάτοχος [δικαιώματος] μπορεί να επικαλεσθεί τη δευτερεύουσα προστασία που προβλέπει το άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, προκειμένου να αντιταχθεί στην τέλεση των πράξεων που απαριθμούνται στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, όσον αφορά το προϊόν της συγκομιδής (όπως η εμπορία των καρπών), εφόσον πληρούνται οι δύο προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του εν λόγω άρθρου [21].

Β. Επί του τρίτου ερωτήματος

37. Το τρίτο προδικαστικό ερώτημα αφορά τη σχέση μεταξύ του καθεστώτος δευτερεύουσας προστασίας που προβλέπει το άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94 και του συστήματος προσωρινής προστασίας που θεσπίζει το άρθρο 95 του κανονισμού αυτού. Με το ερώτημα αυτό, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν, προκειμένου να πληρούται η πρώτη προϋπόθεση του άρθρου 13,

18 Πρακτικά της διπλωματικής διασκέψεως του 1991, αναλυτικές εκθέσεις, σημεία 1529.2, 1529.3 και 1543. Βλ., επίσης, έκθεση της ομάδας εργασίας που περιλαμβάνεται στα έγγραφα της διασκέψεως (πρακτικά της διπλωματικής διασκέψεως του 1991, σ. 145 έως 148).

19 Για παράδειγμα, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 2011, Greenstar-Kanzi Europe (C-140/10, EU:C:2011:677, σκέψη 10), οι συμφωνίες μεταξύ του δημιουργού της προστατευόμενης ποικιλίας μηλιών και των μελών του δικτύου εμπορίας των φρούτων της ποικιλίας αυτής περιελάμβαναν «συγγραφή υποχρεώσεων» η οποία προέβλεπε περιορισμούς, μεταξύ άλλων, όσον αφορά την παραγωγή των καρπών αυτών.

20 Πρακτικά της διπλωματικής διασκέψεως του 1991, αναλυτικές εκθέσεις, σημείο 1534.3.

21 Το συμπέρασμα αυτό δεν θίγει το δικαίωμα του κατόχου, στο οποίο αναφέρθηκαν η CVVP, ο Martínez Sanchís και η Επιτροπή, να αντιταχθεί στις πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94 που έχουν διαπραχθεί όσον αφορά το προϊόν της συγκομιδής, ακόμη και όταν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, εφόσον το προϊόν της συγκομιδής μπορεί να χρησιμοποιηθεί με σκοπό την αναπαραγωγή [βλ, ως προς αυτό, Συμβούλιο του UPOV, «Επεξηγηματικές σημειώσεις για τις πράξεις που αφορούν το προϊόν της συγκομιδής σύμφωνα με την πράξη του 1991 της Συμβάσεως UPOV», 24 Οκτωβρίου 2013 (στο εξής επεξηγηματικές σημειώσεις για τις πράξεις που αφορούν προϊόν της συγκομιδής), σ.4, σημείο 3]. Σε μια τέτοια περίπτωση, το προϊόν της συγκομιδής συνιστά, στην πραγματικότητα, και «συστατικό της ποικιλίας», όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 5, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού. Ωστόσο, τα δικαιώματα του κατόχου περιορίζονται από το άρθρο 14, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, κατά το οποίο, «[κ]ατά παρέκκλιση από το άρθρο 13 παράγραφος 2 και για τη διασφάλιση της γεωργικής παραγωγής, οι καλλιεργητές επιτρέπεται να χρησιμοποιούν, για σκοπούς αναπαραγωγής σε αγρό της εκμετάλλευσής τους, το προϊόν της συγκομιδής το οποίο έλαβαν φυτεύοντας, στην εκμετάλλευσή τους, πολλαπλασιαστικό υλικό μιας ποικιλίας, εκτός των υβριδίων ή των σύνθετων ποικιλιών, η οποία καλύπτεται από κοινοτικό δικαίωμα επί φυτικών ποικιλιών». Εν προκειμένω, η CVVP διευκρίνισε ότι οι καρποί της ποικιλίας Nadorcott δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή νέων δένδρων της ποικιλίας αυτής, δεδομένου ότι τα δένδρα αυτά μπορούν να ληφθούν μόνο με τεχνικές αγενούς πολλαπλασιασμού όπως ο εμβολιασμός.

παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού –σύμφωνα με την οποία το προϊόν της συγκομιδής πρέπει να έχει αποκτηθεί διά «χρησιμοποιήσεως άνευ σχετικής αδείας» συστατικών προστατευόμενης ποικιλίας– η αγορά των δενδρυλλίων πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί μετά τη χορήγηση δικαιωμάτων.

38. Κατ' αρχάς, θεωρώ χρήσιμο να τονίσω τη διάκριση που θεσπίζει ο κανονισμός 2100/94 μεταξύ των συστημάτων «προσωρινής προστασίας» και «οριστικής προστασίας» των φυτικών ποικιλιών.

39. Τα συστήματα αυτά αφορούν τα μέτρα θεραπείας που διαθέτει ο δημιουργός σε περίπτωση τελέσεως, από τρίτον, πράξεως που περιλαμβάνεται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94. Κατά το άρθρο 94, παράγραφος 1, στοιχείο α', αυτού του κανονισμού, ο δημιουργός μπορεί να ασκήσει αγωγή με αίτημα την παύση της παραβιάσεως και/ή την καταβολή εύλογης αποζημιώσεως κατά οποιουδήποτε προσώπου διέπραξε τέτοια πράξη χωρίς την άδειά του μετά τη χορήγηση δικαιωμάτων επί της επίμαχης φυτικής ποικιλίας. Το άρθρο 95 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει ότι, όταν ένα πρόσωπο τελεί, κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της δημοσιεύσεως της αιτήσεως και της χορηγήσεως δικαιωμάτων (στο εξής: περίοδος προσωρινής προστασίας), πράξη «που θα ήταν απαγορευμένη ύστερα από αυτό το χρονικό διάστημα», μπορεί να απαιτήσει μόνον την καταβολή εύλογης αποζημιώσεως [22].

40. Όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94, κανένας από τους ενδιαφερομένους που κατέθεσαν παρατηρήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου δεν αμφισβητεί, *πρώτον*, ότι η έννοια της «χρησιμοποιήσεως» που περιλαμβάνεται στη διάταξη αυτή παραπέμπει στην τέλεση πράξεως που μνημονεύεται στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού [23]. Το συμπέρασμα αυτό γίνεται ευχερώς αντιληπτό υπό το πρίσμα του σκοπού και της όλης οικονομίας του συστήματος της διαδοχικής προστασίας που θεσπίζεται με τις διατάξεις αυτές. Συγκεκριμένα, σκοπός του καθεστώτος αυτού είναι να παράσχει στον δημιουργό τη δυνατότητα να προβάλει τα δικαιώματά του επί των καρπών που παράγονται από τα συστατικά προστατευόμενης ποικιλίας, σε περίπτωση που αυτός δεν μπόρεσε να στραφεί κατά του προσώπου που διέπραξε, επί των συστατικών ποικιλίας αυτών καθαυτών, πράξη που περιλαμβάνεται στην παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου [24].

41. Εν προκειμένω, οι πράξεις που μνημονεύονται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94 και αφορούν τα συστατικά ποικιλίας, η ημερομηνία των οποίων είναι κρίσιμη προκειμένου να εξακριβωθεί η τήρηση της πρώτης προϋποθέσεως που προβλέπει η παράγραφος 3 του άρθρου αυτού, συνίστανται στον πολλαπλασιασμό και την εμπορία των δενδρυλλίων αυτών από το φυτώριο (στην οποία αντιστοιχεί η «αγορά των δενδρυλλίων» που αναφέρεται στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα). Αντιθέτως, από την απάντηση που προτείνω να δοθεί στο πρώτο και στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα προκύπτει ότι η καλλιέργεια των δένδρων και η συγκομιδή των καρπών τους δεν μπορούν να εξομοιωθούν με πράξεις που αφορούν τα συστατικά ποικιλίας, κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94.

42. Στο σημείο αυτό, διαφαίνεται, αφενός, η σχέση μεταξύ αυτών των δύο ερωτημάτων, και, αφετέρου, το τρίτο ερώτημα που έχει υποβληθεί από το αιτούν δικαστήριο. Συγκεκριμένα, με την επιχειρηματολογία που ανέπτυξε απαντώντας στο πρώτο και το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, η CVVP επιδιώκει να αποδείξει ότι, εν προκειμένω, πληρούται η πρώτη προϋπόθεση του άρθρου 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94, όσον αφορά τις πράξεις εμπορίας των καρπών που είναι μεταγενέστερες της χορηγήσεως δικαιωμάτων, *όποια και αν είναι η απάντηση του Δικαστηρίου στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα*.

22 Η διάταξη αυτή θέτει σε εφαρμογή την υποχρέωση που υπέχουν τα συμβαλλόμενα στη Σύμβαση UPOV Μέρη, βάσει του άρθρου 13 της συμβάσεως αυτής να λαμβάνουν «μέτρα σχεδιασμένα με τρόπο ώστε να διαφυλάσσουν τα συμφέροντα του δημιουργού στη διάρκεια της περιόδου μεταξύ της υποβολής ή της δημοσίευσης της αίτησης για χορήγηση δικαιώματος δημιουργού και της χορήγησης του εν λόγω δικαιώματος».

23 Πρβλ., όσον αφορά την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 14, παράγραφος 2, της Συμβάσεως UPOV, Συμβούλιο της UPOV, «Κατευθυντήριες γραμμές για τη σύνταξη νόμων που στηρίζονται στην πράξη του 1991 της Συμβάσεως UPOV», 6 Απριλίου 2017 (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου της UPOV), σ. 57.

24 Πρβλ., επίσης, πρακτικά της διπλωματικής διασκέψεως του 1991, αναλυτικές εκθέσεις, σημεία 915 έως 934.

43. Η προσέγγιση της CVVP εξηγείται από το γεγονός ότι, ενώ ο πολλαπλασιασμός και η πώληση των δενδρυλλίων μανταρινιάς από το φυτώριο έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της περιόδου προσωρινής προστασίας, οι πράξεις καλλιέργειας των δένδρων αυτών και συγκομιδής των καρπών τους από τον καλλιεργητή συνεχίστηκαν μετά τη χορήγηση δικαιωμάτων. Εξομοιώνοντας τις πράξεις αυτές με πράξεις «παραγωγής» συστατικών ποικιλίας που καλύπτονται από την πρωτογενή προστασία που προβλέπει το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 2100/94, η CVVP υποστηρίζει ότι η καλλιέργεια των δενδρυλλίων μανταρινιάς και η συγκομιδή των καρπών τους συνιστούν «χρησιμοποίηση άνευ σχετικής αδείας» των συστατικών προστατευόμενης ποικιλίας, κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, ακόμη και αν η έννοια αυτή καλύπτει μόνον τις πράξεις που τελούνται επί των συστατικών αυτών μετά τη χορήγηση δικαιωμάτων.

44. Η επιχειρηματολογία αυτή πρέπει να απορριφθεί για τους λόγους που εκτίθενται στην ανάλυση του πρώτου και του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος.

45. *Δεύτερον*, οι ενδιαφερόμενοι που υπέβαλαν παρατηρήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου διαφωνούν ως προς την έννοια της εκφράσεως «άνευ σχετικής αδείας» που χρησιμοποιείται στην παράγραφο 3 του άρθρου 13 του κανονισμού 2100/94.

46. Αφενός, κατά τη CVVP, χρησιμοποίηση άνευ σχετικής αδείας συστατικών ποικιλίας συμβαίνει κάθε φορά που τελείται πράξη μνημονευόμενη στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94 χωρίς να έχει δώσει ο δημιουργός τη συγκατάθεσή του. Η CVVP υποστηρίζει ότι, κατά τη διάρκεια της περιόδου προσωρινής προστασίας, ο δημιουργός δεν δικαιούται να απαγορεύσει την τέλεση τέτοιας πράξεως –αυτός μπορεί μόνο να ζητήσει εύλογη αποζημίωση βάσει του άρθρου 95 του κανονισμού αυτού. Ως εκ τούτου, κάθε πράξη αυτού του είδους που τελείται κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής συνιστά χρησιμοποίηση άνευ σχετικής αδείας, ακόμη και όταν έχει καταβληθεί εύλογη αποζημίωση στον δημιουργό, εφόσον ο τελευταίος δεν μπόρεσε να συναινέσει στην τέλεσή της [25].

47. Αφετέρου, ο Martínez Sanchís και η Επιτροπή υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι, εφόσον, κατά τη διάρκεια της περιόδου προσωρινής προστασίας, δεν απαιτείται, για τις πράξεις που απαριθμούνται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94, άδεια του δημιουργού, οι πράξεις αυτές δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως «χρησιμοποίηση άνευ σχετικής αδείας» των συστατικών ποικιλίας όταν τελούνται κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής. Επικουρικώς, η Επιτροπή υποστηρίζει, όπως κατ' ουσίαν κάνει και η Ελληνική Κυβέρνηση, ότι οι εν λόγω πράξεις, εφόσον τελούνται κατά τη διάρκεια της περιόδου προσωρινής προστασίας, πρέπει να θεωρούνται πράξεις για τις οποίες δεν έχει χορηγηθεί σχετική άδεια στην περίπτωση που δεν καταβλήθηκε εύλογη αποζημίωση [26].

48. Κατά τη γνώμη μου, το βάσιμο της θέσεως που υποστηρίζουν κυρίως ο Martínez Sanchís και η Επιτροπή προκύπτει σαφώς από τη γενική οικονομία των συστημάτων προσωρινής προστασίας και δευτερεύουσας προστασίας.

25 Με άλλα λόγια, η CVVP θεωρεί ότι η καταβολή εύλογης αποζημιώσεως για την τέλεση πράξεως του άρθρου 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94 επί των συστατικών ποικιλίας που μνημονεύονται στην αίτηση για τη χορήγηση δικαιωμάτων, δεν αναλώνει τα δικαιώματα του κατόχου δικαιώματος επί των συστατικών αυτών ούτε επί του συγκομισθέντος υλικού που προέρχεται από αυτά (πρβλ. υποσημείωση 8 των παρουσών προτάσεων).

26 Η Επιτροπή, μολονότι με τις γραπτές παρατηρήσεις της υποστήριξε την άποψη αυτή, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση διευκρίνισε ότι την προτείνει μόνον επικουρικώς.

49. Συναφώς, υπενθυμίζω ότι τα δικαιώματα που παρέχει στον κάτοχο το άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94 επί του συγκομισθέντος υλικού έχουν επικουρικό χαρακτήρα, υπό την έννοια ότι μπορούν να προβληθούν μόνο στις περιπτώσεις που ο δημιουργός δεν μπόρεσε να ασκήσει τα δικαιώματά του βάσει της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού κατά του προσώπου (εν προκειμένω, του φυτώριου) που διέπραξε μία ή περισσότερες πράξεις που μνημονεύονται στη διάταξη αυτή (εν προκειμένω, τον πολλαπλασιασμό και την εμπορία) όσον αφορά τα συστατικά προστατευόμενης ποικιλίας [27].

50. Υπό το πρίσμα αυτό, φρονώ ότι η έννοια της «χρησιμοποιήσεως άνευ σχετικής αδείας» έχει νόημα μόνο στο μέτρο που μία από τις πράξεις που απαριθμούνται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94 τελείται επί των συστατικών ποικιλίας χωρίς τη σχετική άδεια του δημιουργού, *όταν η άδεια αυτή είναι αναγκαία*. Ως εκ τούτου, μόνον όταν παραβιάστηκε η υποχρέωση λήψεως της συγκαταθέσεως του δημιουργού, ο δημιουργός μπορεί να προβάλει τα δικαιώματά του επί του προϊόντος της συγκομιδής.

51. Το άρθρο 95 του κανονισμού 2100/94 δεν καθιερώνει καθεστώς που απαιτεί προηγούμενη άδεια, αλλά μόνον καθεστώς αποζημιώσεως του δημιουργού [28]. Κατά τη διάρκεια της περιόδου προσωρινής προστασίας, ο δημιουργός δεν έχει δικαίωμα να απαγορεύσει τις πράξεις που απαριθμούνται στο άρθρο 13, παράγραφος 2 του κανονισμού αυτού. Ως εκ τούτου, η τέλεση των πράξεων αυτών, ακόμη και όταν δεν συνοδεύεται από την καταβολή εύλογης αποζημιώσεως, δεν μπορεί να εξομοιωθεί με χρησιμοποίηση του συστατικού προστατευόμενης ποικιλίας άνευ σχετικής αδείας, καθώς δεν έλαβε χώρα κατά παράβαση υποχρεώσεως προηγουμένης παροχής σχετικής αδείας.

52. Συναφώς, το άρθρο 95 του κανονισμού 2100/94 προβλέπει ότι ο δημιουργός «μπορεί να απαιτήσει» εύλογη αποζημίωση από οποιοδήποτε πρόσωπο που έχει τελέσει «πράξη που θα ήταν απαγορευμένη ύστερα από [την περίοδο προσωρινής προστασίας]». Από τη διατύπωση αυτή προκύπτει σαφώς ότι, πριν από την παροχή οριστικής προστασίας, δεν απαιτείται η σχετική άδεια του δημιουργού για καμία πράξη, είτε αφορά τα συστατικά ποικιλίας είτε το συγκομισθέν υλικό. Επίσης, προκύπτει ότι, κατά τη διάρκεια της περιόδου προσωρινής προστασίας, η μη καταβολή στον δημιουργό εύλογης αποζημιώσεως δεν καθιστά την επίμαχη πράξη, καθεαυτή, παράνομη [29]. Ως εκ τούτου, τα αποτελέσματα της προσωρινής προστασίας διαφέρουν από τα αποτελέσματα της οριστικής προστασίας που προβλέπει το άρθρο 94, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού αυτού, η οποία μπορεί να προβληθεί έναντι κάθε προσώπου που τελεί, «χωρίς να είναι εξουσιοδοτημένος προς τούτο», μία από τις πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού.

27 Βλ. σημεία 35 και 40 των παρουσών προτάσεων.

28 Το καθεστώς αυτό βασίζεται στο καθεστώς που προβλέπει το άρθρο 13 της Συμβάσεως UPOV. Όσον αφορά το ιστορικό της θεσπίσεως της διατάξεως αυτής, παρατηρώ ότι η προσωρινή προστασία, η οποία αποτελούσε αρχικά ευχέρεια επαφιέμενη στην κρίση των συμβαλλομένων στη Σύμβαση UPOV κρατών, συνιστά υποχρέωση αυτών μετά την αναθεώρησή της το 1991. Οι προπαρασκευαστικές εργασίες που οδήγησαν στην αναθεώρηση αυτή δεν διαφωτίζουν τη σχέση μεταξύ, αφενός, της προσωρινής προστασίας και, αφετέρου, της δευτεροβάθμιας προστασίας η οποία θεσπίστηκε επίσης στο πλαίσιο αυτής [της αναθεωρήσεως].

29 Κάποιος παραλληλισμός μπορεί να γίνει με το καθεστώς που θεσπίζει το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β′, της οδηγίας 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ 2001, L 167, σ. 10). Δυνάμει της διατάξεως αυτής, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν εξαίρεση από το δικαίωμα αναπαραγωγής του δικαιούχου δικαιώματος δημιουργού, για σκοπούς πραγματοποιήσεως αναπαραγωγών για ιδιωτική χρήση, υπό τον όρο ότι ο δικαιούχος λαμβάνει εύλογη αποζημίωση. Με την απόφαση της 21ης Απριλίου 2016, Austro-Mechana (C-572/14, EU:C:2016:286, σκέψη 48), το Δικαστήριο έκρινε ότι, όταν ένα κράτος μέλος εφαρμόζει τη δυνατότητα αυτή, η πραγματοποίηση αναπαραγωγών για ιδιωτική χρήση, μολονότι απαιτεί την καταβολή εύλογης αποζημιώσεως στον δικαιούχο του δικαιώματος δημιουργού, συνιστά επιτρεπόμενη πράξη βάσει του εθνικού δικαίου.

53. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 2100/94[30], η διάρκεια της προστασίας των φυτικών ποικιλιών εκκινεί *από το έτος παροχής της προστασίας*. Υπό το πρίσμα αυτό, η προστασία αυτή διακρίνεται από εκείνη που απορρέει από το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, η διάρκεια του οποίου υπολογίζεται *από την κατάθεση της αιτήσεως*[31]. Κατά την άποψή μου, το γεγονός ότι η περίοδος προσωρινής προστασίας των φυτικών ποικιλιών δεν αφαιρείται από τη διάρκεια της οριστικής προστασίας, αλλά προστίθεται σε αυτήν ως χωριστή προστασία προς το συμφέρον του δημιουργού, δικαιολογεί το γεγονός ότι το πεδίο εφαρμογής της προσωρινής προστασίας διαφέρει από εκείνο της οριστικής προστασίας, καθόσον μόνον η τελευταία αφορά τις πράξεις που τελούνται επί του συγκομισθέντος υλικού, λαμβανομένης υπόψη της πρώτης προϋποθέσεως που περιλαμβάνεται στον άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94.

54. Η ερμηνεία που προτείνω ενισχύεται, κατά τα λοιπά, από ορισμένα επεξηγηματικά έγγραφα που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο της UPOV[32]. Σύμφωνα με τα έγγραφα αυτά, η έννοια της «χρησιμοποιήσεως άνευ σχετικής αδείας», κατά το άρθρο 14, παράγραφος 2, της Συμβάσεως UPOV, περιλαμβάνει «τις πράξεις σχετικά με το υλικό πολλαπλασιασμού που απαιτούν τη σχετική άδεια του κατόχου του δικαιώματος του δημιουργού […] οι οποίες όμως τελέσθηκαν χωρίς να ληφθεί τέτοια άδεια»[33]. Το Συμβούλιο της UPOV διευκρινίζει επ' αυτού ότι η τέλεση πράξεων για τις οποίες δεν έχει χορηγηθεί σχετική άδεια προϋποθέτει ότι το δικαίωμα αυτό «χορηγήθηκε και είναι σε ισχύ».

55. Κατόπιν των προεκτεθέντων, φρονώ ότι το άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94 προστατεύει τον κάτοχο [του δικαιώματος] μόνο στον βαθμό που τελέσθηκαν πράξεις που μνημονεύονται στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, επί των συστατικών ποικιλίας, χωρίς τη σχετική άδειά του, *μετά τη χορήγηση δικαιωμάτων*.

56. Η ερμηνεία αυτή δεν αναιρείται από το γεγονός, το οποίο τονίζει η CVVP, ότι η οικονομική αξία των ποικιλιών οπωρικών, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, έγκειται κυρίως στην ικανότητά τους να παράγουν καρπούς. Συγκεκριμένα, το γεγονός αυτό δεν μπορεί να θέσει εν αμφιβόλω την αρχιτεκτονική του συστήματος προστασίας φυτικών ποικιλιών που συνίσταται, κυρίως, σε καθεστώς πρωτογενούς προστασίας επί των συστατικών ποικιλίας και, επικουρικώς, στο μέτρο που ο δημιουργός δεν μπόρεσε να ασκήσει το δικαίωμα πρωτογενούς προστασίας, σε καθεστώς δευτερεύουσας προστασίας σχετικά με το συγκομισθέν υλικό. Στο πλαίσιο αυτού του συστήματος διαδοχικής προστασίας, η οικονομική αξία που συνδέεται με τη συγκομιδή, με την πάροδο των ετών, των καρπών των συστατικών ποικιλίας μπορεί να αποτυπώνεται στο ύψος της αμοιβής («royalties»), την οποία καθορίζει ο δημιουργός για τις πράξεις που μνημονεύονται στο άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94 και τελούνται επί των ιδίων αυτών συστατικών.

57. Ομοίως, δεν μπορεί να θέσει εν αμφιβόλω την ερμηνεία που προτείνεται εν προκειμένω, η επιχειρηματολογία, που προβάλλει και η CVVP, σύμφωνα με την οποία η ερμηνεία αυτή θα επέτρεπε σε κάθε ενδιαφερόμενο να αναπαραγάγει τα συστατικά ποικιλίας σε περίοδο προσωρινής προστασίας και, στη συνέχεια, να συνεχίσει την εκμετάλλευσή τους χωρίς να ανταμείβεται ο δημιουργός.

30 Η διάταξη αυτή επαναλαμβάνει το περιεχόμενο του άρθρου 19, παράγραφος 2, της Συμβάσεως UPOV.

31 Βλ. άρθρο 63, παράγραφος 1, της Συμβάσεως για το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, που υπογράφτηκε στο Μόναχο στις 5 Οκτωβρίου 1973, όπως αναθεωρήθηκε το 2000.

32 Επεξηγηματικές σημειώσεις όσον αφορά τις πράξεις σχετικά με το προϊόν συγκομιδής, σ. 4, σημείο 4, καθώς και κατευθυντήριες οδηγίες του Συμβουλίου της UPOV, σ. 57. Αν και δεν έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα, τα έγγραφα αυτά παρέχουν χρήσιμη καθοδήγηση για την ερμηνεία της Συμβάσεως UPOV και των αντίστοιχων διατάξεων του κανονισμού 2100/94.

33 Θεωρούνται επίσης πράξεις για τις οποίες δεν έχει χορηγηθεί σχετική άδεια οι πράξεις που δεν τελούνται σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς που καθόρισε ο κάτοχος στην άδειά του, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 14, παράγραφος 1, στοιχείο β', της Συμβάσεως UPOV. Βλ. κατευθυντήριες οδηγίες του Συμβουλίου της UPOV, σ. 57. Εντούτοις, φρονώ ότι, κατ' αναλογική εφαρμογή της συλλογιστικής που ακολουθήθηκε στην απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 2011, Greenstar-Kanzi Europe (C-140/10, EU:C:2011:677, σκέψεις 41 έως 43), μόνον οι παραβάσεις των συμβατικών όρων και περιορισμών που αφορούν άμεσα ουσιώδη στοιχεία του δικαιώματος μπορούν να επηρεάσουν τη συγκατάθεση του κατόχου του δικαιώματος για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94.

Συγκεκριμένα, το γεγονός ότι ο δημιουργός δεν έχει τη δυνατότητα να προβάλει τα δικαιώματά του επί του προϊόντος της συγκομιδής βάσει του άρθρου 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94 δεν τον εμποδίζει να ζητήσει εύλογη αποζημίωση από τον ιδιοκτήτη του φυτώριου ο οποίος πολλαπλασίασε και πώλησε τα συστατικά ποικιλίας.

58. Η προστασία αυτή μπορεί, βεβαίως, να είναι αλυσιτελής σε περίπτωση που ο δημιουργός αδυνατεί να προβάλει τα δικαιώματά του έναντι του τελευταίου. Φρονώ, ωστόσο, ότι η συνέπεια αυτή είναι σύμφυτη με την ισορροπία, που καθιερώνει το καθεστώς προσωρινής προστασίας, μεταξύ των συμφερόντων, αφενός, του δημιουργού και, αφετέρου, του αγοραστή συστατικών ποικιλίας τα οποία πολλαπλασιάστηκαν και πωλήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου προσωρινής προστασίας. Όπως επισήμανε κατ' ουσίαν η Επιτροπή, από κανένα στοιχείο δεν συνάγεται ότι το καθεστώς αυτό, μολονότι έχει στόχο να ενθαρρύνει τον δημιουργό να καταστήσει διαθέσιμα σε τρίτους τα συστατικά ποικιλίας από τη δημοσίευση της αιτήσεως για τη χορήγηση δικαιωμάτων και, ενδεχομένως, να αντλήσει εμπορικό όφελος [34], μπορεί να εγγυηθεί ότι ο δημιουργός δεν φέρει κανένα κίνδυνο όταν επιλέγει να ενεργήσει κατ' αυτόν τον τρόπο.

59. Λαμβανομένων υπόψη των σκέψεων αυτών, η πρώτη προϋπόθεση που προβλέπει το άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94 δεν πληρούται σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης.

60. Συγκεκριμένα, αφενός, στο μέτρο που το φυτώριο τέλεσε τις πράξεις πολλαπλασιασμού και εμπορίας των συστατικών ποικιλίας προ της χορηγήσεως δικαιωμάτων, οι πράξεις αυτές δεν συνιστούν χρησιμοποίηση των εν λόγω συστατικών άνευ σχετικής αδείας κατά την έννοια της διατάξεως αυτής.

61. Αφετέρου, λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που προτείνω να δοθεί στο πρώτο και στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, εφόσον οι πράξεις καλλιέργειας και συγκομιδής των καρπών που τέλεσε ο καλλιεργητής δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 13, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94, οι πράξεις αυτές –ακόμη και αν τελέσθηκαν μετά τη χορήγηση δικαιωμάτων– δεν μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα χρησιμοποίηση των συστατικών ποικιλίας άνευ σχετικής αδείας.

62. Εξ αυτού συνάγω ότι, όταν τα δενδρύλλια φυτικής ποικιλίας αποκτώνται από φυτώριο κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της δημοσιεύσεως της αιτήσεως και της χορηγήσεως κοινοτικών δικαιωμάτων επί της ποικιλίας αυτής, ο αποκτών μπορεί– κατά τη διάρκεια και μετά το χρονικό αυτό διάστημα– να καλλιεργεί ελεύθερα αυτά τα δενδρύλλια, καθώς και να συλλέγει και να πωλεί τους καρπούς τους.

V. Πρόταση

63. Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο, Ισπανία) ως εξής:

1) Το άρθρο 13, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 2100/94 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1994, για τα κοινοτικά δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών, έχει την έννοια ότι οι πράξεις οι οποίες συνίστανται στην καλλιέργεια συστατικών προστατευόμενης ποικιλίας και στη συγκομιδή των καρπών τους δεν εμπίπτουν στις κατηγορίες των πράξεων που περιλαμβάνονται στη διάταξη αυτή, η τέλεση των οποίων εξαρτάται από τη σχετική άδεια του κατόχου του δικαιώματος.

34 Πρβλ. Würtenberger, G., van der Kooij, P., Kiewiet, B. και Ekvad, M., *European Union Plant Variety Protection*, όπ.π., σ. 198.

2) Το άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 2100/94 έχει την έννοια ότι ο όρος «χρησιμοποίηση χωρίς σχετική άδεια» των συστατικών προστατευόμενης ποικιλίας δεν περιλαμβάνει τις πράξεις που τελούνται επί των εν λόγω συστατικών, όπως ο πολλαπλασιασμός τους ή η εμπορία τους, κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της δημοσιεύσεως της αιτήσεως για τη χορήγηση κοινοτικών δικαιωμάτων επί φυτικών ποικιλιών και της χορηγήσεως των εν λόγω δικαιωμάτων.